

Update Projectplan ZHKI Fase 0/Initiatieffase

12 juli 2021

De Stichting Nieuw-Holland heeft veel aandacht besteed aan het voorbereiden en agenderen van het Zuid-Hollands Kustinitiatief (ZHKI). Nu komt het aan op het realiseren ervan. Van proces naar project! Daartoe heeft de stichting vorig jaar een projectplan en een voorstel voor de governance opgesteld. Deze vormen samen met het Position Paper de basis voor het vervolg. Deze documenten staan op de website van de [Stichting Nieuw-Holland](#). Nu wordt de uitvoering van Fase 0, de initiatieffase van het projectplan voorbereid. Het doel van deze initiatieffase is het verkennen en vastleggen van de bereidheid van potentiële participanten tot deelname aan het ZHKI.

De proceskosten voor de fasen 0 en 1 van het projectplan (de initiatieffase en de ideeëngeneratie) zijn in totaal op € 400.000 geraamd. De provincie Zuid-Holland heeft op initiatief van de gedeputeerde Water, Jeannette Baljeu voor een bijdrage daaraan een bedrag van € 100.000 in de Voorjaarsnota opgenomen. Jaap Slootmaker, DG-Water & Bodem van het ministerie I&W, heeft daarvoor eveneens € 100.000 toegezegd. Zij beiden stellen uit deze middelen een startbudget beschikbaar voor de uitvoering van Fase 0 van het projectplan. In deze notitie geeft het bestuur van de Stichting Nieuw-Holland een overzicht van de hiervoor te verrichten activiteiten en beslismomenten.

BEKNOPT HISTORISCH OVERZICHT

- De stichting heeft de afgelopen periode vele informele en verkennende gesprekken gevoerd (overheden, NGO's, kennisinstellingen en bedrijfsleven).
- Het ZHKI is in 2018 door Jan Hendrik Dronkers en Peter Heij geïntroduceerd bij minister Cora van Nieuwenhuizen. Zij stelde zich positief op, gaf aan dat I&W aan dit project wil bijdragen op voorwaarde dat, gezien het integrale karakter van deze benadering, de Stichting Nieuw-Holland het ZHKI goed verankert bij andere betrokken departementen (BZK-NOVI, EZ-topsectoren, LNV-natuur en landschap) en bij de provincie Zuid-Holland.
- Op basis van de resultaten daarvan is op initiatief van Peter Heij in oktober 2019 onder leiding van Annemieke Nijhof op topniveau een Ronde Tafelconferentie georganiseerd met betrokken overheden en NGO's in de natuur en milieuhoek. De urgentie van het ZHKI werd onderschreven, met een stevig accent op natuur, landschap en ruimte voor recreatie en leefklimaat in het metropolitane achterland. Partijen gaven aan actief aan het ZHKI te willen meedoen, met name vanwege de integrale benadering in combinatie met het betrekken van bedrijfsleven en kennisinstellingen bij het uitwerken van concrete (pilot)projecten.
- In de tussentijd is het ZHKI ingebracht bij de Topsector Water en Maritiem met het oog op de aanvraag die door het Kernteam Deltatechnologie voor het Groeifonds wordt voorbereid. Het ZHKI is op grond daarvan nu opgenomen op de shortlist van kansrijke projecten.
- Ook is met de Deltacommissaris afgesproken, dat het ZHKI zal worden meegenomen in het Kennisprogramma Zeespiegelstijging bij de uitwerking van plannen en ideeën voor de Hollandse kust.

OPGAVEN ZHKI KUSTZONE ACTUEEL EN URGENT

- Het huidige Deltaprogramma kijkt met het oog op de risico's van klimaatverandering vanuit het bestaande (kennis, beleid, financiën) naar de toekomst. Deze adaptieve aanpak heeft een (investerings)horizon tot omstreeks 2050. In toenemende mate dringt het besef door, dat voor de eerstvolgende herziening van het Deltaprogramma tijdig en proactief voor de periode daarna ook rekening moet worden gehouden met een snellere en grotere zeespiegelstijging.
- Het ZHKI speelt op deze opgave in. Het kijkt daarbij breder naar de opgaven voor de kustzone dan alleen met het oog op kustverdediging en zeespiegelstijging. Het richt zich vooral op de ruimtelijke kwaliteit van de gehele kustzone; zowel zeezijde als landzijde. Er zijn zowel op het land als op zee meerdere urgente ontwikkelingen die eisen stellen aan de inrichting van de kustzone. Denk aan aanlanding energie vanuit de Noordzee, visserij en aquacultuur, zandwinning, ecologie zeebodem etc. En denk aan toenemende metropolitane ruimtebehoefte voor wonen en recreatie, voor natuur en landschap, voor de transitie in land- en tuinbouw en voor de energiesector.
- Het ZHKI brengt partijen bij elkaar om een proactieve (integrale ruimtelijke) strategie voor kustontwikkeling uit te werken, waar mogelijk inclusief toepasselijke (pilot)projecten, die bijdragen aan economische innovatie en duurzaam ruimtegebruik.
- Nederland dreigt voor internationaal opererende investeerders een risicogebied te worden voor lange termijn investeringen door onzekerheid over de zeespiegelstijging. Het ZHKI zet er op in om ook de investeringsopgaven voor kustontwikkeling zo concreet mogelijk in beeld te krijgen. Dat vraagt betrokkenheid van toonaangevende bedrijven en van investeerders, zowel van private zijde als van overheidskant.

UITGANGSPUNTEN ZHKI

- Het ZHKI verbindt een evenwichtige selectie van partijen in onderlinge samenwerking: NGO's (natuur/landschap), bedrijven en financiële instellingen, kennisinstellingen en overheden. En legt de samenwerking vast in een convenant, waarin de governance en de bijdragen van deelnemende partijen (immaterieel en financieel) helder en transparant zijn geregeld.
- Werk met werk maken. Veel partijen zijn al actief aan het studeren en ontwerpen. Soms vanuit een adaptieve benadering, maar steeds vaker ook vanuit de wens om met een proactieve aanpak te anticiperen op de grotere risico's van zeespiegelstijging. Het ZHKI brengt deze partijen bij elkaar, slaat dwarsverbanden tussen projecten en ontwerpvoorstellen, laat het een lerende community zijn.
- Hiervoor worden ook creatieve (dwars)denkers gemobiliseerd. Voor een deel hebben die zich al op persoonlijke titel als adviseur aan het ZHKI verbonden (zoals o.a. Sybilla Dekker, Annemieke Nijhof, Gijs van den Boomen, Dirk Sijmons, Ronald Waterman). Voor een deel zullen ze actief worden opgezocht bij kennisinstellingen, bedrijven en NGO's.
- Het ZHKI benadert de kustzone als onderdeel van een nationaal af te wegen ruimtelijke opgave. De focus ligt op het Delflandse deel van de Hollandse kust en daarvoor trekt het ZHKI samen op met het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van de Deltacommissaris.
- Het ZHKI organiseert de samenwerking door de schaalniveaus heen (inzoomen – uitzoomen). Focus op de Zuid-Hollandse kust biedt aanknopingspunten om met gemeenten, metropoolregio, provincie en waterschappen concreet in te spelen op de opgaven die daar lokaal/regionaal aan de orde zijn. Maar positioneren in breder perspectief zal soms ook wenselijk zijn. Het water houdt zich niet aan gemeentegrenzen en keuzes die in Zuid-Holland voor de Delflandse kust worden gemaakt kunnen op vele manieren gevolgen hebben voor aangrenzende gebieden. Dus wordt waar nodig de interactie met omliggende regio's (Dordrecht, Rijnmond,

Groene Hart) gezocht, evenals voor wat betreft de kustverdediging met de provincies Zeeland, Noord-Holland en wellicht ook met Vlaanderen. Overigens zonder de span of control uit het oog te verliezen.

- In een communicatieplan wordt de basis gelegd voor het omgevingsmanagement, opdat communicatie met burgerbevolking en participatie van doelgroepen vanaf het begin in beeld zijn; bijvoorbeeld in de vorm van een burgerpanel. Het ZHKI zet vooral ook in op jonge mensen! En richt het proces zo in, dat ook tegengeluiden en eventuele maatschappelijke weerstand duidelijk aan bod kunnen komen.

RESULTAAT FASE 0, DE INITIATIEFFASE

Doel Fase 0: Het ZHKI wordt opgezet als een proeftuin voor een integrale pilot 'kustontwikkeling & waterveiligheid'. Doel van fase 0 is de stap te maken van intentieovereenkomst (Ronde Tafel 1 oktober 2019) naar samenwerkingsovereenkomst van partijen die voor de Hollandse kust in een ambitiecoalitie deze uitdaging aan willen gaan. **Dat bekrachtigen we op een nieuwe Ronde Tafel bijeenkomst met als streefdatum 1 december 2021.**

Daarvoor worden allereerst de volgende activiteiten verricht:

- **Deelnemende partijen uitnodigen.** Dat betreft de overheden en NGO's, die aan de ronde tafel op 1 oktober 2019 meededen aangevuld met kennisinstellingen, bedrijfsleven (baggeraars, natuurbouwers, ontwikkelaars etc.) en financiële instellingen.
- **Eén op één gesprekken.** Met deze partijen wordt individueel (online) gesproken over hun belang bij het ZHKI en over hun rol en bijdrage. Daarbij onderscheiden we partijen die zich concreet richten op projecten van onderzoek, planning of ontwerp en partijen die deelnemen vanwege hun beleidsinhoudelijke betrokkenheid of bestuurlijke verantwoordelijkheid.
- **Werkatelier.** Om de opgaven voor de Delflandse kust scherp op het netvlies te krijgen organiseren we een werkatelier voor die partijen die zich concreet bezig houden (of willen gaan houden) met projecten van onderzoek, planning of ontwerp.
- **Projectplan Fase 1.** Samenvatten inbreng deelnemende partijen in een programma voor het vervolg (fase 1) met inbegrip van voorstellen voor de opzet van de governance, de projectfinanciën en/of de inzet van personeel of bijdragen in natura van deelnemende partijen.

Dit Projectplan Fase 1 wordt door het bestuur van de Stichting Nieuw-Holland besproken met de Gedeputeerde Water van de Provincie Zuid-Holland en met de DG – Water van het ministerie I&W. Het doel van dit go/no-go moment is gezamenlijk vast te stellen of er voldoende basis is voor de organisatie van de hieronder opgenomen vervolgactiviteiten, uitmondend in een tweede Ronde Tafelconferentie.

- **Versterken Externe Relaties.** Afspraken maken over de relatie van het ZHKI met belangrijke parallelle (beleids)processen. Dat betreft in elk geval de bijdrage van het ZHKI aan het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van de Deltacommissaris voor de Delflandse Kust, samenwerking met het Kernteam Deltatechnologie van de Topsector Water en Maritiem t.b.v. de aanvraag financiering uit het Groeifonds en de afstemming op de Strategische Agenda Kust van de provincie Zuid-Holland.
- **Communicatieplan.** Uitgangspunten omgevingsmanagement en burgerparticipatie bepalen. Er zijn momenteel al veel plannenmakers met innovatieve ideeën actief aan het werk voor de kust. Onze externe communicatie is tijdens Fase 0 vooral bedoeld om deze partijen goed te informeren over de voortgang van het ZHKI. Het communicatieplan zelf wordt in Fase 1 op basis van input in de Ronde Tafel conferentie verder uitgewerkt.

- **Ronde Tafelconferentie 2.** Op een tweede Ronde Tafelconferentie worden de resultaten van deze activiteiten gepresenteerd. De eerste ronde tafel in 2019 was met een beperkte bestuurlijke delegatie vooral gericht op het toetsen van het realiteitsgehalte en de urgentie van de opgave van het ZHKI (een inspiratiesessie en reality check vormden de hoofdmoot van het programma). Nu staat de inhoudelijke opgave centraal met daaraan gekoppeld de vraag of partijen commitment afgeven op een samenwerkingsovereenkomst voor deelname aan het ZHKI.

Gedurende dit hele proces zal worden geïnvesteerd in het voor ZHKI relevante netwerk en externe positionering. Te denken valt aan:

- Samenwerking met Stichting EcoShape, die in nationale en internationale context op het gebied van kennisontwikkeling eenzelfde filosofie hanteert als het ZHKI.
- Een presentatie op Springtij, dat een creatieve setting biedt waarin het ZHKI in aanwezigheid van veel belangrijke out of the box denkers kan worden gepresenteerd.
- Op beperkte schaal het ZHKI in de landelijke pers presenteren en minimaal noodzakelijke media gerelateerde activiteiten (updaten website) uitvoeren.

Het bestuur van de Stichting Nieuw-Holland,

Lenie Dwarshuis, voorzitter

Gert Dral, secretaris/penningmeester

BIJLAGE. PLANNING FASE 0

PLANNING JUNI T/M DECEMBER 2021

Activiteit	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
1. Formaliseren afspraken en financiering Provincie & I&W							
2. Bericht naar (beoogde) betrokkenen/partners: update - planning fase 0 -, uitnodiging individuele gesprekken, save-the-date werksessie en Ronde Tafel	Uitsturen direct na 1						
3. Individuele gesprekken met (potentiële) ZHKI-partners over eigen opgaven, gewenste rol in ZHKI en wensen/randvoorwaarden m.b.t. inhoud projectplan en governance (15 gesprekken, online)							
4. Update website, opzetten andere vormen van communicatie fase 0 (social media)		Lancering fase 0					Lancering fase 1
5. Voorbereiden en uitvoeren werkatelier (1 dagdeel), incl. verslaglegging		Werkatelier					
6. Uitwerken projectplan, governance structuur en begroting voor Fase 1 met doorkijk verder							
Go/no-go overleg PZH & I&W					go / no-go		
1. Delen concept-projectplan, etc. met potentiële partners voor feedback. Feedback wordt gebruikt als input voor Ronde Tafel							
2. Ronde Tafel (dagdeel) met potentiële partners: werkplan & governance wordt fijngeslepen en vastgelegd, commitment & rol/bijdrage wordt bevestigd, incl. voorbereiding			Save-the-date			Ronde Tafel (eind nov)	
3. Uitwerken communicatie en participatie strategie fase 1							
4. Uitwerken en vastleggen afspraken omtrent financiering van en overige bijdragen aan projectplan (fase 1)						Financiering fase 1 geregeld	
5. Formaliseren governance-structuur & organisatie fase 1					Ready to go!		
Interne overleggen (bestuur, adviseurs) - maandelijks - & voortgangsoverleg PZH en I&W (X)	X				X		X
Externe positionering & versterken externe relaties		Update website		Springtij?		Update website Social media opzetten	